

Map 42.

Oorkonden

Afschriften en vertalingen.

Moet nog verder uitgewerkt worden.

---

rudo ad opus nunc abbatis et ecclesie nre potestati redigunt reddidit flos ro fac-
 tas d' hinc et fructuosa esse comenciu p' curas quia p' incommutabilibz aduoca-
 comenciu ad remediū aīe nre uacua q' nra hinc nra uacua eīe caude tūm
 et quā p' nra nra in ea d' hinc p' uacua abbat' ad uacua eccle' ex hinc d' hinc
 libere donatione ex tunc tradidit et p' nra hinc d' hinc d' hinc d' hinc d' hinc
 q' p' nra nre possidendam subdidit? ea uidebat condidit nra in eode d' hinc
 p' nra nra p' nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra
 nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra
 nota corroborantes sigillū nra impressione nra nra nra nra nra nra nra nra nra
 qd' deus auerit hinc curas inducatis hinc seductus hinc nra nra nra nra nra
 ipugnat eut uacua nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra
 tus hinc nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra
 Nota aut' ad hoc publice coram p' nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra
 tur Eleua Solchm? amercians quous eccle' m' d' hinc magister heuro? nra nra
 hugo d' hinc capellan? Iana heuro? de cur. Iohannes de gruninghe d' hinc
 de hinc d' hinc de abuelo Jugelbertus de rando et alij q' plures Signū
 d' hinc d' hinc d' hinc d' hinc d' hinc d' hinc d' hinc d' hinc d' hinc d' hinc
 omis q' d' hinc nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra
 regni eius xvij anno et ep' d' hinc d' hinc d' hinc d' hinc d' hinc d' hinc d' hinc

1169

1169. Otto II. Primilipus libellus. 1. Janua 1218.

Otto dei gra amicus eps uniuersis hoc scriptū inspecturis in dno salute stouerint
 omēs xpi fideles tam p'sentes quā potestari qd' cōstanta in p'lenas nra et patris
 nri d' hinc Solomēu ep' d' hinc uicua de ostualq' contulit p' remedio anime aīe abbat'
 et cōuentu in hinc d' hinc in miltelbrunke hinc in orientali parte aīe agris ad t'
 ipsū d' hinc; Ita uicua d' hinc eūde S uicua hinc nra nra nra nra nra nra nra nra nra
 nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra nra
 nra
 nra
 re data sūt hinc apud hinc anno d' hinc m' d' hinc nra nra nra nra nra nra nra nra nra

14

1218.

In nomine sancte et individue trinitatis. Ego Hermannus divina favente
~~etiam~~ clemencia Traiectensium Episcopus notum facio Christi fidelibus, tam
 futuris, quam presentibus, quod beneficia, que predecessor noster Harbertus felicis
 memorie Episcopus pro remedie anime sue dedit Ecclesie in honorem beate Marie
 Magdalene in Blidenstat constructe, et ego probabilem eius devocionem imitando
 eadem beneficia eidem Ecclesie in nomine Christi concessi. Ad eiusque pie factum
 corroborandum hanc cartam describi iussi et sigilli mei impressione insigniri.
 Prelibata eciam beneficia certis nominibus certisque terminis distinguo, ne post
 modum de eisdem ulla fiat litigiosa contencio.

*Personal dit
 saluti " " "*

|| Sunt autem hec: mansus unus in Surebethen cum domo et mancipiis et decimis
 omnigenis et pars terre in Mittelbrinc, LX. particas habens in latitudine, cum
 decimis fuis; preterea XII. mansorum decime in agris iam dicte terre proximis, et
 versus occidentem respicientibus. || Ut autem hec rata et inconvulsa in servicio
 beate Marie Magdalene perpetuo maneant, auctoritate Christi et nostra sancimus
 atque precipimus. Si quis vero aliquo ausu ea bona supradicte Ecclesie subtrahere
 seu ullo malo ingenio alienare presumpserit, anathema sit.

Acta sunt hec anno ab incarnatione Domini M.C. quinquagesimo secundo,
 Indictione XV., anno Frithericus Regis Regni primo, primo autem Episcopatus nostri
 anno, coram ydoneis testibus. Clerici hii sunt, Alerdus, Magister Walterus, Wolbodo,
 Arnoldus, Eppo, Hermannus de Gruninghe, Ederadus, liberi. Theodericus, Lambertus,
 ministras. Ottô Castell. Ulricus, Coenradus, Werenboldus, Ingelbertus, Meinoldus,
 Radingus, Alardus, Marcuardus, Reinnerus, Ionathas.

(Uit de Blaffer van Dickeninge)

1207.

Brief van Theodericus van der Aare, Bisschop van Utrecht, houdende bekrachtiging van het recht op onderscheidene goederen, door de kerk van Runen en Selwert, dertig jaren lang, en langer, bezeten geweest. 1207.

(Monumenta Groningana; 1ste stuk, blz. 13/14, No. VII)

(Blaffer van Dickeninge)

In nomine sancte et individue trinitatis, Amen. Theodericus, Dei gratia Traiectensis Episcopus omnibus, tam futuris, quam presentibus salutem in Domino. Universitati vestre notum esse volumus, quod constitutus in presencia nostra dilectus in Christo Fredericus Abbas de Rune humiliter a nobis et in Deo postulavit, ut quasdam possessiones Ecclesie beate Marie in Rune et in ~~Xikwart~~ Selwert, quas ipse et antecessores sui triginta annis et amplius sine interrupcione prescripcionis auctoritate Ecclesie quiete possiderant, confirmaremus. Nos igitur neminem volentes in iure sue periclitari, ne de cetero Ecclesie in Runen et Selwerth, quam ex iniuncto nobis efficie severe tenemur et regere, ulla moveri possit questio super possessionibus suis, quas propriis nominibus censuimus notari, videlicet in deme quadam in Oesterhelsel et in alia deme in Gies. Item in deme una in Echten. In duabus ~~amibuxkaxlagghkax~~ eciam demibus in Devere. Item in duabus demibus in Legghelo et in una deme in Lede. Item in una deme in Thuingele. In tribus eciam demibus in Burch et in duabus demibus in Veluhe, eas omnipotentis Dei auctoritate et nostra confirmavimus et ad earum confirmacionem presentem paginam conscribi fecimus et sigilli nostri impressione muniri, scire volentes universitatem vestram et permittentes in Christo, quod si quis huius tradicionis diligens conservator extiterit, remissionem peccatorum suorum propter hec sentiet in futuro. Si quis vere contraire presumpserit, omnipotentis ~~Rm~~ Dei iram incurrat. Amen.

Acta sunt hec anno Dominice incarnationis M.CC.VII., Pontificatus nostri anno VIII., sub hiis testibus: Rembelde, sancte Marie in Traiecte, Ottene Tylensi, prepositis. Henrice, decano sancte Marie. Theoderice de Bruke, sancti Benifacii, et Iohanne Calve sancti Perti, in Traiecte canonicis. Everharde pastore in Veluhe. Arnelde capellane. Theoderice notarie. Laicis eciam Gherarde de Westerwrth, Hermanne de Sturberghe, et aliis quam pluribus, tam clericis quam laicis.

Brief van Theodoricus van der Aare, Bisschop van Utrecht. 1209.
(Monumenta Groningana. p. 241 (tweede stuk) Uit: Blaffer Dickeninge)

In nomine sancte et individue Trinitatis, Amen. Ego, Theodoricus, Dei Gratia Traiectensis Episcopus, notum facio cunctis Christi fidelibus, tam futuris, quam presentibus, quod decimam domus unius, quam fratres Cenobii, quod est in Runa, cum servis suis celunt, regatu Hugonis Sturm, Ministerialis beati Martini et nostri, qui eam prius in beneficium tenebat, Ecclesie beate Marie, que est in Runa, dedimus, quodam tamen ~~mutuacione~~ commutatione satis equali, que talis est: predictus Hugo Sturm et filius eius Wicherus resignaverunt in manus nostras et dederunt nobis et Ecclesie nostre mansum quendam in Devere; que adiacet curie que Caltherne dicitur, quam curiam ipse Hugo Sturm a nobis prius in beneficium habuit, et eundem mansum cum curia in beneficium recepit. Ut autem hec commutacio, rationabiliter ordinata, sollempniter facta, rata et irrevocabilis perpetue permaneat, ~~presentem~~ presentem paginam conscribi et sigilli nostri fecimus auctoritate roborati. Acta sunt hec anno ab incarnatione Domini M.CC.IX., Pontificatus nostri anno XI., presentibus hiis: Otene, sancti Martini in Traiecto, Waltere, sancti Salvatoris, prepositis; Rembolde, sancti Martini, Henrice, sancti Iohannis, decanis; Iohanne Wichere, sancti Petri, Theoderice, sancti Iohannis, canonicis; Iohanne de Veluhe, Nycelae de Steenwyke, sacerdotibus; Velkere de Ceverde, Waltere Radinck, Wichere Sturm, Hugone Dunker, Gherarde Lewe, Randulfe, Barnarde Bence, Arnelde de Rune, ministerialibus et aliis quam pluribus.

Idem, van 1210
Uit; Idem, p. 242.

In nomine sancte et individue Trinitatis, Amen. Ego Theodoricus, Dei gratia Traiectensis Episcopus. Quoniam propter deos et insidias presentis temporis Ecclesia in persecucione est, et ad usum et ministerium eius nichil tam caute et firmiter constituere possumus, nisi sunt qui infringere meliantur, scripta nostra, sigilli nostri auctoritate munita, ad reprimendas huiusmodi iniurias in testimonium geste rei et suffragium veritatis tradere solemus. Inde est, quod presenti scripto, sigilli nostri impressione roborate, noticie omnium, tam futurorum, quam presentium, transmittimus, quod regatu Arnoldi Wilde, Ministerialis sancti Martini et nostri, decimam domus unius in Hensere, que Waldrincuge dicitur, quam ipse prius a nobis in beneficium tenebat, Ecclesie beate Marie, que est in Runa, concessimus, pro qua decima idem Arnoldus Wilde, et filius eius Arnoldus resignaverunt in manus nostra et dederunt nobis et Ecclesie nostre domum quandam ipsorum propriam, cum agris suis cultis sive colendis, in villa, que Wanepes vocatur, et eandem domum epepdictus Arnoldus Wilde a nobis in beneficium recepit. Si quis hec infregerit anathema sit. Acta sunt hec anno incarnationis Domini M.CC.X., Pontificatus nostri anno XII., testibus hiis: Otene, sancti Martini preposite; Rembolde, sancti Martini, Henrice, sancti Iohannis, decanis; Iohanne Wichere, sancti Petri, Theoderice, sancti Iohannis, canonicis. Gherarde de Swelle, Iohanne de Veluhe, sacerdotibus; Velkere de Ceverde, Arnelde de Rune, Barnarde Bence, Randulfe, Hugone Sturm, Wichere, Gherarde Lewe, Hugone Dunker, Giselberto, et aliis quam pluribus.

1210.
Reg.No.10.

Theodericus, bisscop van Traiectum, schenkt op verzoek van Arnoldus Wilde ministeria~~ix~~ lis aan de "ecclesia" van St. Maria in Runa den tiend van een huis in Hemsere, genaamd Waldrincinge, vroeger door hem in beneficium gehouden. In ruil waarvoor Arnoldus Wilde en zijn zoon Arnoldus aan den bisscop opdragen hun eigen huis c.a. in de villa Wanepe; en Arnoldus de vader genoemd huis in beneficium ontvangt.

Acta sunt hec anno incarnationis dominice M CC X, pontificatus nestri anno XII
Afschrift in't cartularium (Inv.No.1) fol.V verso.

1217.
Reg.No.14

Otto, bisscop der Traiectenses, bevestigt de "ecclesia" van St. Maria in Rune in den eigendom van de tienden onder Wlnh in Lewethe, vroeger in leen bij Hoge Radingh en door zijn voorganger elect Otto voor zijn zieleheil geschenken aan die ecclesia, en den tiend van 6 mudden in Stenwic; - en omschrijft die tienden weder als den tiend uit het huis van ridder Lubbertus en 't huis van Volkerus in Leweth en den tiend van het 1/3 in het huis Waldrincinge in Hemsere, door Redolfus Recke aan de abdij van Rune verkocht en met 's bisschops goedkeuring aan haar opgedragen.

Acta sunt hec anno dominice incarnationis M CC XVII, pontificatus nestri anno primo.

Afschrift in't cartularium (Inv.No.1) fol V.

z.g. "open brief". afgegeven d.d. 12 maart 1246 door de Utrechtse bisschop Otte van Holland (Otte III) te Ruinen, in het belang van het Convent aldaar.

(Copie uit: J.S. Magnin: Geschiedkundig Overzicht van de Besturen die vóór de Herstelling van Nederland in 1814 elkander in Drenthe zijn opgevolgd. (Groningen. 1838)
Stuk 2, deel 1, pag. 55, voetnoot) (aangeduid als 1.)

idem, uit idem: ~~Sam~~ De Voormalige Kloosters in Drenthe. (Heerenveen, 1846, 2de dr)
pag. 32 en 33. (aangeduid als 2.)

OTTO. Dei gratia, Traiectensis Episcopus, Omnibus presencia visuris notum facimus, quod Bernardus, filius Wicheri Benzing, et Henricus, filius Bernardi, Clerici, in nostra presencia constituti, decimas duarum domorum, videlicet domus Gelmari et domus Hunonis, in APPELS, cum omnibus sibi pertinentibus, maioribus et minutis, cultis et incultis, in nostras manus libere resignarunt. Quas decimas, que premissa sunt, de consilio fidelium nostrorum Monasterio de Runen centulimus iure proprietario perpetue possidentas. Scire uolentes universos, quod eodem decime propter supradictum Bernardum, Clericum, et Lammedem, filiam suam, qui habitum et ordinem eiusdem Monasterii assumpserunt, sepedicto Monasterio perpetue sunt annexe.

Datum et actum Runen, Anno Domini M.CC.XLVI, Mense Martio. Presentibus Andrea, Capellano; Magistro Hermanno, Gerardo et Godefrido, Clericis nostris; B. de Bucherst; R. Sculteto Threntie; P. de Putten; W. Rading; Redelfe de Nurch; Adelfe et Redelfe fratribus de Pedze, Militibus, et aliis quam pluribus.

Brief van Otto II, Bisschop van Utrecht, behelzende ene bekrachtiging van den Brief van 1207.

(Monumenta Groningana, 1ste stuk, blz. 243, noot)

Otto, Divina Gratia Traiectensis Episcopus, universis Christi fidelibus in perpetuum notum esse volumus, quemadmodum constitutus in presentia nostra dilectus in Christo Fredericus, Abbas de Runa, presentavit nobis litteras confirmationis felicis memorie Domini Theoderici, Episcopi Traiectensis, super quibusdam possessionibus Ecclesie beate Marie in Runa, quas ipse Abbas et antecessores sui triginta annis et amplius auctoritate Ecclesie possiderant quiete sine interrupcione prescripcionis; postulavitque a nobis humiliter scriptum nostre confirmationis super possessionibus eisdem; ~~quibus~~ cuius nos pctioni annuentes, ne de cetero Ecclesie de Runa super eius possessionibus ulla possit moveri calumpnia. ipsas possessiones nominandas censivimus. Videlicet in domo quadam in Oosterhessel, et in alia domo in Ghies. Item in domo una in Echten. In duabus eciam domibus in Devero. Item in duabus domibus in Legghelo, et in domo in Ledo. Item in una domo in Thuingelo. In tribus eciam domibus in Burch, et in domibus tribus in Voluho, quarum unam contulit Ecclesie predictae Gherardus Leo, cum prediis suis et cum duabus domibus in Runa et tribus domibus in Hessel et in curia in Burch. In una domo in ~~Runa~~ Bunne. In domo una in Valten. In domo una in Halen. Una in Spehorne. Una in Campis. Item in domo una in Petthe,

et tribus domibus in Mildelbrinke.

Item in domo una in Wanepe, et in una domo in Staphorst, et in domo una in Bugenigge, et in domo una in Hestphorst. Item in una domo in Lare, et ~~in una domo in~~ in una domo in Gisle. In Voluho decimas trium domorum,

decimam in Mildelbrinke duodecim mansorum. //

Decimam trium domorum in ~~testa~~. Decimam sex modiorum Daventriensium in Stenwic. Decimam in Hessel. Decimam unius domus in Emesere. In Wisnere decimam de tota villa, In Holten decimam duarum domorum. In Burch decimam duarum domorum. Decimam in Anrepe. In Anderne decimam unius domi. In Triburd deciman. Nos igitur Ecclesie de Runa, quam nos, ex iniuncto nobis officio, sovare tenemur et regere indempnati, providere et ei in possessionibus ~~per~~ prenominatis ius suum illatum conservare volentes, sicut eas usque ad nostra tempora quiete possidendo perduxerunt et ~~fine~~ sine interrupcione prescripcionis. Ut ita deinceps eis quiete gaudeant, nulla impediende calumpnia, eas omnipotentis Dei auctoritate et nostra confirmamus, et ad earum confirmationem presentem paginam conscribi fecimus et sigilli nostri impressione muniri, scire volentes universos Christi fideles et promittentes in Christo, quod, si quis huius tradicionis diligens conservator extierit, remissionem peccatorum suorum sentiet propter hoc in futuro; si quis vero contraire presumpserit, omnipotentis Dei iram et bannum incurrit, Amen. Anno eciam Episcopatus nostri primo, sub hiis testibus; Reymboldo, raicre Decano; Waltero, sancti Salvatoris in Traiecto, Theodorico in Daventria, Bertoldo in Aldansele, Bernardo in Embrica, Prepositis; Willelmo, sancti Salvatoris, Wichero, sancti Petri, Theoderico, sancti Iohannis, Reynero, sancte Marie, Decanis in Traiecto. Layci quoque assuerunt quam plurimi, scilicet Dominus Gherardus, Comes de Are, Ghiselbertus de Amstelle, Rodolfus de Businchem, Stephanus, frater eius, Albertus de Wulven, et alii quam plures, tam clerici, quam layci.

Special int
Middelk

Wij, Otto, bij de gratie Gods Bisschop van Utrecht, willen dat het
 el Christus' gelovigen van immer bekend is, dat, zich bevindend
 in onze tegenwoordigheid, de in Christus beminde Fredrik, Abt
 van Ruinen, ons een bevestigingsbrief heeft overhandigd van
 Heer Theodrik, Bisschop van Utrecht, zaligen nagedachtenis,
 over bepaalde eigendommen van de Kerk der zalige Maria te
 Ruinen, welke de Abt zelf en zijn voorgangers ^(van) dertig jaar-
~~en~~ opbrengsten en meer op gezag van de Kerk ongetoond in bezit
 hadden gehad, zonder ~~inbreuk~~ ^{inbreuk} van reuzet; en hij heeft
 ons nederig verzocht om een schriftelijk bewijs van onze be-
 krachtiging inzake diezelfde eigendommen; zijn verzoek
 inwilligend hebben wij, om te verhoeden dat in de toekomst
 de Kerk van Ruinen inzake haar eigendommen om enige valse
 aanklacht kan worden ontzet, gemeend de bewuste eigen-
 dommen met name te moeten noemen. <Dezebestaan> nl. in:
 een pand te Oosterbeek, en een ander pand te ~~Gies~~ Gies.
 Evenzo een pand te Echten. Twee panden voort in Düver.
 Evenzo twee panden in Leggelo, en een pand in Lede.
 Evenzo een pand in Dwingelo. Voorts drie panden in ~~Bunde~~ Terborg,
 en drie panden in ~~(?)~~ ^{Volubus (Vollstros)}, waarvan één aan de Kerk om noem
 heeft opgedragen Gerard de Heeuw, met deszelfs landerij
 en met twee panden te Ruinen en drie panden te Heissel(en?)
 en een vergadergebouw te ~~Bunde~~ ^{Terborg}. Eén pand te Bunne. Eén pand
 te Valte. Eén pand te Halen. Eén in Spier. Eén in Kampen. Evenzo
 één pand te Pesse, en drie panden te Middelbrike. Evenzo één
 pand te Wannepe, en één ~~pand~~ pand te Stephorst, en
 één pand te Bugenigge, en één pand te Hestphorst. Evenzo
 één pand in Laref?, en één pand in Gisle (Gilze?, Gizeel?).
 In Volubus het tiendrecht van drie panden, het tiendrecht

in Middelbriek van twaalf pachtgoederen (? , loeven?). Het tiendrecht van drie panden is Repta. Het tiendrecht van zes ~~to~~ Deventer schepels is Steenwijk. Tiendrecht is Hessel. Het tiendrecht van één pand is Emesere. In Wijster het tiendrecht van de hele plaats, in Holten het tiendrecht van twee panden. In Tuborg het tiendrecht van twee panden. Tiendrecht is in Anreep. Te Anderen het tiendrecht van één pand. In Drijber het tiendrecht.

De kalve, daer het onze wil is van de Kerk van Reinen, welke wij, krachtens het ons opgedragen ambt, gehouden zijn te behoeden en onverlet te besturen, te zorgen en van haer het haer met betrekking tot vorennoemde eigendommen verleende recht te handhaven, zoals zij die tot op heden in ongestoord bezit bestendig hebben beheerd en zonder ~~te~~ in breuk van verzet, <welnu,> opdat zij zó voortaan in het rustig genot daarvan mogen zijn, zonder belemmering door enige valse aantijging, bevestigen wij die (eigendommen) op gezag van God almachtig en van onszelf, en hebben wij ten bevestiging daarvan dit document laten opstellen en van ontezegelafdruck doen voorzien, daer het onze wil is dat allen die in Christus geloven en bij Christus zweren, weten dat indien iemand als ijverig behoeder van deze traditie is opgetreden, hij deswege in de toekomst vergevrij zijner zonden zal ervaren; indien echter iemand zich vermeent zich ertegen te verzetten, haalt hij zich de toorn van God almachtig op de hals en de banvloek. Amen.

<Gedaan> nog in het eerste jaar van ons Episcopaat, met de volgende getuigen: Reinboud, oudste ~~Episcopus~~ (?)

Deken; Walter, van de St. Salvator in Utrecht, Theoderik te
Deventer, Bertold te Oldenzaal, Bernard te Emmen, Proosten.
Willem, van de St. Salvator, Wicher, van de St. Pater, Theoderik
van de St. Jan, Reinier, van de St. Maria, Dekenen te Utrecht.
Leken waren er ook verscheidene aanwezig, t.w. Heer Gerard,
Graaf van Are, Gysbert van Amstel, Rudolf van Basildem,
zijn broer Stefan, Albert van Wulven, en verscheidene
anderen, zowel geestelijken als leken.

N°. 653.

1218 Januari 1. *Bisschop Otto bevestigt de door de weduwe Eveze van Ostwalt gedane schenking aan het klooster te Ruinen van de hofstede Mildebrinke.*

De dateering is wellicht niet juist, daar de bisschop volgens Quedam narracio (uitg. Pijnacker Hordijk, c. 19) zich toen op een kruistocht zou hebben bevonden. Aanneming van Paaschstijl verplaatst de moeilijkheid. De bisschop kan in 1218 vertrokken zijn en in het laatst van 1219 zijn teruggekomen.

Otto, Dei gracia Traiectensis episcopus, universis hoc scriptum inspecturis in Domino salutem.

Noverint omnes Christi fideles tam presentes quam posteri, quod constituta in presencia nostra et patris nostri domini Soloniensis episcopi¹⁾ Eveze vidua de Ostwalt, contulit pro remedio anime sue abbati et conventui in Runen domum in Mildelbrinke²⁾, sitam in orientali parte, cum agris ad ipsam spectantibus, Ida uxore filii eiusdem E(veze) vidue, scilicet Nycholai in terra Sancta defuncti, et tutoribus filii predictorum Nycholai et Ide presentibus et consentientibus; que eciam donacio primitus rite et legitime facta fuit in iudicio seculari apud Volnho, astantibus multis parrochianis. Hanc igitur donacionem ratam et firmam volentes ab omnibus conservari, sub pena excommunicationis districte hi(is) prohibemus, ne aliquis temerario ausu memoratam ecclesiam super prefata domo et agris ad ipsam pertinentibus presumat molestare.

Acta sunt hec apud Volnho, anno dominice incarnationis MCCXVIII, pontificatus nostri anno secundo, Kalendis Januarii.

Testes huius rei sunt: Th(eodericus) Daventriensis, W(alterus) sancti Petri in Traiecto, B(ernardus) Embricensis prepositi; Th(eodericus) sancti Johannis, magister E. sancte Marie, Henr(icus) et Jo(hannes) sancti Petri canonici Traiectenses, et A. Daventrie canonicus; Rodolfus de Covorde; Egbertus de Groninge, Rodolfus de Norich, Fredericus Redinc, tutores filii Ide, Ghiselbertus, Hugo Dunker, Hermannus Clinke, Rodolfus Rocke et alii quamplures tam clerici quam layci.

HS. Afschrift in het cartularium van Dikninge. fol. 7, in het Rijksarchief in Drente.

N°. 654.

1218 Mei 5. *Paus Honorius III spoort de geloovigen in de Keulsche kerkprovincie, die niet willen oprukken naar het Heilige land, aan om de Pruissen tegen de barbaren te helpen verdedigen.*

Universis Christi fidelibus per Maguntinam provinciam constitutis.

Alto divine dispositionis consilio agitur, ut conversi ad Deum persecutiones sustineant et pressuras, et Israel em exeuntem Egyptum Pharaon acrius persequatur; in cuius conspectu terram promissionis intrantis consumpsit Deus magnus et terribilis nationes paulatim atque per partes, ne pariter illis deletis multiplicarentur bestie contra illum, hostes interiores videlicet acrius persequentes. Jebuseus quoque habitavit in Jerusalem cum filiis Beniamini, ne otio effiminati torpescerent, sed, habitantes cum quibus se exercerent ad prelium certando,

1) Bernard van Lippe; zie: Annales Stadenses. Mon. Germ. XVI blz. 360. Selonum is Selburg in Semgallen, het oostelijk deel van Koerland. — 2) Blijkens het volgende gelegen onder het gerecht Vollenhove.

Brief van Otto II, Bisschop van Utrecht, waarbij aan den Abt en het Convent van Runen enige goederen worden opgedragen. Gedateerd den 1 Januarij 1218. (Monumenta Groningana, 1ste stuk, pag. 18/19; No. XI)

OTTO Dei gratia Traiectensis Episcopus universis hoc scriptum inspecturis in Domino salutem. Noverint omnes Christi fideles, tam presentes, quam posteri, quod constituta in presencia nostra et patris nostri Domini Soloniensis Episcopi, Gieze, vidua de Ostwalt, contulit pro remedio anime sue Abbati et conventui in Runen domum in Middelbrinke, sitam in orientali parte, cum agris ad ipsam spectantibus; Ida, uxore filii eiusdem, et vidua, scilicet Nycholai, in terra sancta defuncti, et tutoribus filii predictorum Nycholay et Ide, presentibus et consentientibus. Que etiam donatio primitus rite et legitime facta fuit in iudicio seculari apud Voluho, astantibus multis parochianis. Hanc igitur donacionem ratam et firmam volentes ab omnibus conservari sub pena excommunicacionis, districte his ~~prohibemus~~ prohibemus, ne aliquis temerario ausu memoratam Ecclesiam super prefata domo et agris ad ipsam pertinentibus presumat molestare.

Acta sunt hec apud Voluho, anno dominice incarnationis M. CC. XVIII, Pontificatus nostri anno secundo, Kalendis January. Testes huius rei sunt: Th. Daventriensis, W. sancti Petri in Traiecto, B. Embricensi, prepositi. Th. sancti Iohannis, magister E. sancte Marie, Henr. et Io. sancti Petri, canonici Traiectenses, et A. Daventrie canonicus. Rodolfus de Covorde, Egbertus de Groninge, Rodolfus de Norich, Fredericus Redinc. Tutores filii Ide, Ghiselbertus, Hugo Dunker, Hermannus Clinke, Rodolfus Rocke, et alii quam plures tam clerici quam layci.

(Uit de Blaffer van het voormalige Convent Dickeninge)

Zie hiervoor ook: J.G.C. Jeesting: Het Archief der Abdij te Dikninge (Leiden 1906)
Regest Nr. 17.

1218, Januari 1.

Otto, bisschop van Traiectum, verklaart, dat in tegenwoordigheid van hem en van den bisschop van Solomensis (Soluinensis of Soloniensis), Eveze, weduwe van Ostwalt -, met toestemming harer scheendochter Ida en der veegden van Ida's zoon bij Nycholaus, in 't Heilige land overleden, - schenk aan de abdij in Runen het huis in Middelbrinke c.a., welke overdracht ook gedaan werd in 't wereldlijk gerecht te Velnhø.
Acta sunt hec apud Velnhø anno dominice incarnationis M CC XVIII pontificatus nostri anno secundo, kalendis Januarii.

(Afschrift in 't Cartularium)

Otto bij de gratie Gods Bisschop van Utrecht aan allen die deze brief zullen lezen in den Here saluut!

Laten al Christen' getrouwen, zowel huidige als lateren, weten dat, zich bevindend in onze tegenwoordigheid alsmede die van de Bisschop van God onze vader te Solonia (?), Gieze, weduwe van Ostwalt, opgedragen heeft tot redding haren ziel aan de Abt en het convent te Riverna: een pand in Middelbriche, gelegen aan de oostzijde, met aan hetzelfde grenzende gronden; Ida, gade van de zoon van dezelfde en weduwe, nl. van Nicolaas, in het heilige land gestorven, alsmede de voorgden van de zoon van vernoemde Nicolaas en Ida, tegenwoordig zijnde en instemmende. Deze schenking is bovendien eerst nog overeenkomstig gebruik en wet gedaan ten overstaan van de seculiere rechtbank te Voluho, in tegenwoordigheid van talrijke parochianen.

Derhalve verbieden wij, wensend dat deze schenking als geldig en blijvend door allen wordt geëerbijdd, op straffe van excommunicatie bij deze gestrengelyk dat iemand zich in roekelofte durf vermeten zal genoemde Kerk inzake het vorezede pand en de bijbehorende gronden overlust aan te doen.

Gedaan te Voluho, in het jaar van de vleswording des Heren 1218, in het tweede jaar van ons Pontificaat, de eerste januari. Getuigen hiervan zijn: Th. van Deventer, W. van de St. Pieter te Utrecht, B. van Emmenik, proosten. Th. van de St. Jan, magister (hoofdgeestelyke?) van de St. Maria-Kerk, H. en J. van de St. Pieter, Kanunniken te Utrecht, en A., Kanunnik van Deventer. Ruwolf van Coevorden, Egbert

1218²

na Gronigen, Rudolf van Norg, Frederik Redinc.
De voorgden van de zoon van Ida: Gijbert, Hugo Dunken,
Herman Clinker, Rudolf Roocke, en verscheidene
anderen, zowel gesteldyke als leken.

Proefwerk: _____

Naam: _____

Klasse: _____

Cijfer: _____

Datum: _____

1510

In het Rijks archief Utrecht bevindt zich een handschrift uit de jaren 1505-1518 (Archief Domkapittel nr 2544), zijnde een register van de personen die de wijden als sub-diacon, diacon en priester begeren, en daarvoor door de domscholaster zijn geëxamineerd. Hierin komt onder de wijdelingen van Paarszaterdag 30 maart 1510 voor:
Abellinus Rodolph de Appelschee.

1218

Overhande in het Cartularium van het Klooster Lijkwinje, van 1 januari 1218
 volledige tekst: overhande boek van het Sticht Utrecht, dl II, bla 117 (nr 653)
 overhande boek van George & Orenthe, dl I, bla 44. (nr 64)
 Monumentale Groningen nr 14) Orisna
 Archief-uitgave, Jorshy. Register nr 30.

tekst: Magnin: de Voormalige Kloosters in Orenthe p 28:

Cartularium van Lijkwinje:

Otto, bisschop van Utrecht bij de priester gods, bevestigt dat Everze, weduwe van
 Orswalt, schenkt voor de redding haren ziel (pro remedio anime sue) aan de
 Abt en het Convent in Ruinen een "huis" in Mildelbrinthe, gelijge in het bodelijg
 percelle (niam in orientali parte), met aangrenzende akkers, in tegenwoordighair
 van en met bestemming van: Ida schoondochter van dezelfde ~~weduwe~~ Everze
 weduwe, namelijk van Nicolaas, gestorven in het heilige land, en de vorpden van de
 zoon van voorvaders Nicolaas in Toll, skete.
 Gegeven in Dollenbure anno domini M^oCC^o VIII 1 januari

1x (Ida)
 (Ida)

Jelmer Theodoricus v. Devalde, Walters v. Sint Petrus v. Wkelt, Bernardus

(Jde) Rodolfus de Coorde, Egelbertus de Groninge, Rodolfus de Noord, Fredericus Reelinc
tutores filii Jde. Ghyselbertus, Hugo Dinker, Hermannus Clinke, Rodolfus
Kode en anderen. Gerdelyke naam als later.

Wierne heeft GIELE ipu EVEZE

dit is zeker een verpoening. in het HS staat duidelijk een E (vgl. de G in
Ghyselbertus) de G schrijft de andere heel anders.
In het HS is de naam Jda (de eerste keer) en Jde (twee maal, later)

EVEZE vidua de Ostwalt
1077 vidua de Nidari

de naam Ostwalt heeft niet een plaatsnaam te zijn zoals sommige
menen. Het kan eveneens een persoonsnaam zijn

Over Middelbrink (Middenbrink) is niets bekend. De naam in Oostherde in
het Sticht moet dat het onder Volle hoeve was gelegen omdat de verboden ook
meer opgemaakt van het secundaire geslacht in Volle hoeve. Het jaartal (1213)
is aanmatig genomen. Aan dit gebied zich euklen raer van uitbreiden, in het
hele gebied in de Skelgweren van volle, ja misschien wel geheel Bretha.
De naam home nu is nog enkele andere verboden tege.

Wetherne
wethern
wætern
wateren

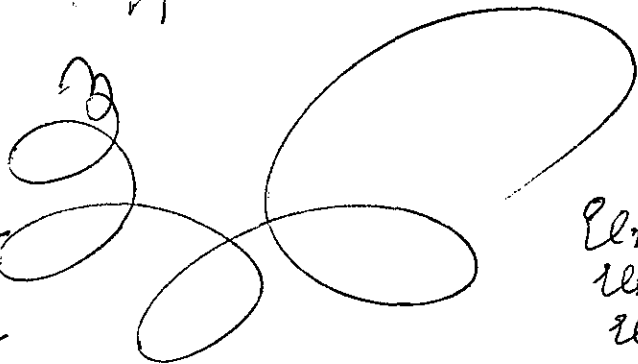
Vogteloo
vogtele
vogtel
Fochtels

Haneloo
Hanele
Hanel
Hanel

Appelshee (e)
Appelsche
Appelscha

Elrelov
Elrele
Elrele
Elre
Elslor

Older - Berchope
Nije - Berhoop
- Berhoop

Otto, Dei gratia, Traiectensis Episcopus, omnibus presencia visuris notam facimus, quod Bernardus, filius Wicheri Benzing, et Henricus, filius Bernardi, clerici, in nostra presencia constituti, decimas duarum demorum, videlicet demus Gelmari et demus Hunonis, in Appels, cum omnibus sibi pertinentibus, maioribus et minutis, cultis et incultis, in nostras manus libere resignarunt. Quas decimas, que premissa sunt, de consilio fidelium nostrorum Monasterio de Runen centilimus iure proprietarie perpetue possidentas. Scire uolentes universos, quod eadem decime propter supradictum Bernardus, Clericum, et Lummedem, filiam suam, qui habitum et ordinem eiusdem monasterii assumpserunt, se predicto monasterio perpetue sunt annexe.

Datum ~~Runen~~ et actum Runen, Anno Domini M.CC.XLVI., mense Martio.

Presentibus Andrea, Capellane, Magistro Hermanno, Gerardo et Gedefride, clericis nostris, B. de Bucherst; R. Scultete Thriente; P. de Putten; W. Rading; Redelfe de Nurch; Adelfe et Redelfe, fratribus, de Pedze, Militibus, et aliis quam pluribus.

z.g. 'open brief'. afgegeven d.d. 12 maart 1246 door de Utrechtse bisschop Otto van Holland (Otto III) te Ruinen, in het belang van het Convent aldaar.

(Copie uit: J.S. Magnin: Geschiedkundig Overzicht van de Besturen die vóór de Herstelling van Nederland in 1814 elkander in Drenthe zijn opgevolgd. (Groningen. 1838)
Stuk 2, deel 1, pag. 53, voetnoot) (aangeduid als 1.)

idem, uit idem: ~~xxx~~ De Voormalige Kloosters in Drenthe. (Heerenveen, 1846, 2de dr)
pag. 32 en 33. (aangeduid als 2.)

1e No
OTTO. Dei gratia, Traiectensis Episcopus, Omnibus presencia visuris notum facimus, quod Bernardus, filius Wicheri Benzing, et Henricus, filius Bernardi, Clerici, in nostra presencia constituti, decimas duarum domorum, videlicet domus Gelmari et domus Hunonis, in APPELS, cum omnibus sibi pertinentibus, maioribus et minutis, cultis et incultis, in nostras manus libere resignarunt. Quas decimas, que premissa sunt, de consilio fidelium nostrorum Monasterio de Runen contulimus iure proprietario perpetuo possidentis. Scire uolentes universos, quod eedem decime propter supradictum Bernardum, Clericum, et Lummodem, filiam suam, qui habitum et ordinem eiusdem Monasterii assumpserunt, sepe dicto Monasterio perpetuo sunt annexe.

Datum et actum Runen, Anno Domini M. CC. XLVI, Mense Martio. Presentibus Andrea, Capellano; Magistro Hermanno, Gerardo et Godefrido, Clericis nostris; B. de Buchorst; R. Sculteto Threntie; P. de Putten; W. Rading; Rodolfo de Nurch; Adolfo et Rodolfo fratribus de Pedze, Militibus, et aliis quam pluribus.

Wij, Otto, bij de gracie Gods Bisschop van Utrecht, maken bekend aan allen die hiervan kennis zullen nemen, dat Bernard, zoon van Wicher Benzig, en Hendrik, zoon van Bernard, gestedyken, in onze tegenwoordigheid zich bevindend, de tiendreechten van twee panden, nl. het huis van Gelmarus en het huis van Huns, in Appels, met al hun toebehoren, groot en klein, bebouwd en onbebouwd, vrijelyk hebben afgestaan <en> in onze handen <gegeven>. Deze tienden, die hiervoor genoemd zyn, hebben wy, ze krachtens eigenoms recht in eeuwigheid bezittend, volgens suggestie van onze gelovigen aan het Klooster van Ruinen toegewezen, wensend dat allen witen dat diezelfde tiendreechten van wege bovengenoemde Bernard, gestedyken, en Cunmode (?), zyn dochter, die kalyt en regel van datzelfde Klooster hebben aangenomen, aan menge- noemd Klooster eeuwigdurend verbonden zyn.

Geschonken en opgemaakt <te> Ruinen, A.D. 1246, in maart.

In aanwezigheid van Andreas, Kapelaan; Magister Herman, Gerard en Godfried, onze gestedyken; B. van Buchorst; R. Sculteto van Drente (?); P. van Patten; W. Radig; Rudolf van Horg; Adolf en Rudolf van Perse, ~~Soldaten~~ militairen, de gebroeders, en verscheidene anderen.

1251, augustus 15
Regest no.26 Joesting: Archief van Dikninge

Henricus, bisschop van Traiectum, verklaart dat Henricus gezegd Pape en Bernardus Binzinc (Benzing) aan hem opdroegen de tienden van 't huis van Henricus en 't huis van Fredericus bij Appels, die hij in eigendom ~~xxxxxxx~~ schenk aan de abdij in Runa, en in ruil daarvoor aan hem overdroegen het huis Plumpinc bij Pasle (Paasle), dat hij daarop in leen uitgaf aan Bernardus Binzinc,
Actum et datum in die Assumpcionis beate Marie anno Domini M CC quinquagesimo primo.
(Afschrift in 't cartularium (Inv.No.1) fol.IX verso X)

1262.
Reg.No.30.

Henricus, ridder, gezegd Papinc, van Steenwijk, verklaart dat hij, zijne vrouw Suaneka en zijn zoon Herdradus, met toestemming van Otto, graaf in Bentem, hebben verkocht aan de abdij van Runa het huis Walderkinghe in Emesere, in gebruik bij Nycolaus, door hen van den graaf in leen gehouden.
Acta sunt hec anno Domini millesimo ducentis ~~xxxx~~ esimo LX II.
Afschrift in 't cartularium (Inv.No.1) fol.XXIII verso.

1421, februari 14
Reg.No.225

De notaris Redolphus de Deuereen oorkent, dat - veer Johannes Wordinge vicaris der kerk in Dwynglo, als commissaris van Redolphus Ovyngde deken van Drentia, hem en getuigen, - Albertus Walderkyngde vicaris der kerk in Deuereen, Redolphus de Emessche, Ludolphus Bardyngde, Albertus bij Osten en Ceep Wyttyngde, burenen der villa Emeshorn, kerspelienden van Deuereen, verklaarden schuldig te zijn aan de abdij in Dickenyngde uit 't nu verdeelde goed Walderkyngde in Emeshoran de volgende jaarenten, reeds sedert jaren betaald, nl. Albertus uit 't goed Houwenyngde $4\frac{1}{2}$ mud rogge en $4\frac{1}{2}$ mud gerst, Ludolphus (sic) de Emessche uit het goed Altekyngde $4\frac{1}{2}$ mud rogge en $4\frac{1}{2}$ mud gerst, Ludolphus Bardyngde 5 mud rogge en 5 mud gerst, Ceep Wyttyngde 4 mud rogge en 4 mud gerst, alles Groninger maat; - dat zij bevendien erkenden als erven schuldig te zijn aan de abdij uit het goed Nardebryngde of Dackerdyngde 3 mud rogge en 5 mud gerst, uit het goed Pilleken 1 mud rogge en 1 mud gerst, en uit het goed des Zueren 1 mud rogge en 1 mud gerst, alles gelegen ~~te~~ in Emeshorn; - en dit niettegenstaande zekeren brief over den verkoop van "buertynden" te Emeshorn, door wijlen Johannes abt en de conventslieden in Dickenyngde verkocht; - met bepalingen omtrent de betaling.
Acta sunt hec in domo domini abbatis predicti in Runen sub anno indictione mense die hera pontificatus (sic) quibus supra (anno nativitatis eiusdem M CCCC vicesime prime indictione quarta decima mensis Februarii die quarta decima hora vesperrum vel quasi pontificatus sanctissimi in Christo patris ac domini nostri domini Martini divina providentia pape quinti anno quarte).
Afschrift in 't cartularium (Inv.No.1) fol.XXIII verso.